

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op de op 22 mei 2023 ontvangen aanvraag van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant om ontheffing op grond van artikel 3.3 eerste, tweede en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming. Dit voor het plegen van aan verjaging ondersteunend afschot van knobbelzwanen. Dit voor de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o..

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

Ons kenmerk
Z/199176-360003

Plaats / datum
's-Hertogenbosch,
6 juli 2023

BESLUIT

Onderwerp

Op 22 mei 2023 hebben wij van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Onderwijsboulevard 225, 5223 DE te 's-Hertogenbosch, een aanvraag ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.3 eerste, tweede en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming. Het gaat daarbij om het plegen van aan verjaging ondersteunend afschot van knobbelzwanen in vier wildbeheereenheden. Het gaat daarbij om de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o.. Gebruik van de ontheffing kan alleen plaatsvinden binnen het werkgebied van deze wildbeheereenheden.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Onderwijsboulevard 225, 5223 DE te 's-Hertogenbosch, de gevraagde ontheffing **te verlenen**, op grond van artikel 3.3 eerste, tweede en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor:
    - het opzettelijk doden van **knobbelzwaan** (*Cygnus Olor*).
- II. Ter uitvoering van besluit onderdeel I wijzen wij, gelet op artikel 3.3, vijfde lid van de Wet natuurbescherming, de volgende middelen aan:
  - het geweer.
- III. Aanvullend op besluitonderdeel II verlenen wij, gelet op artikel 3.26, tweede lid van de Wet natuurbescherming in samenhang met artikel 3.16, eerste lid van het Besluit natuurbescherming, ontheffing voor:
  - Het gebruik van het geweer gedurende één uur voor zonsopkomst.

De ontheffing wordt verleend voor gebruik in het tijdvak 1 november tot en met 31 mei gedurende de periode 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2029.

- IV. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat het Faunabeheerplan 2023 - 2029 onderdeel uitmaakt van deze ontheffing.

RECHTSMIDDELEN

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u vriendelijk om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken.

Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073)680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	4
VOORSCHRIFTEN	5
ALGEMENE VOORSCHRIFTEN	5
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN.....	7
1. WETTELIJK KADER	7
2. TOETSING EFFECTEN DOOR INGREEP	9
3. CONCLUSIE.....	12

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De Faunabeheereenheid is bevoegd deze ontheffing om te zetten in een machtiging aan de uitvoerder (de gemachtigde) of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen.
2. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
3. De Faunabeheereenheid blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
4. De uitvoerder (gemachtigde) is verplicht bij gebruik van de ontheffing een kopie van de door de Faunabeheereenheid gewaarmerkte ontheffing, de machtiging tot het gebruik van de ontheffing, de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker voor het betreden van de gronden, een legitimatiebewijs alsmede de jachtakte bij zich te hebben en deze bescheiden op eerste verzoek van een toezichthouder te tonen.
5. Alle dode en/of gedode dieren dienen conform de door de Faunabeheereenheid Noord-Brabant vastgestelde wijze te worden geregistreerd.
6. Een rapportage over het gebruik van deze ontheffing dient te worden opgenomen in het jaarverslag van de Faunabeheereenheid, welke jaarlijks, uiterlijk eind juni, aan Gedeputeerde Staten dient te worden toegezonden.
7. De uitvoerder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het Faunabeheerplan 2023 - 2029.

Specifieke voorschriften

8. Het aan verjaging ondersteunend afschot met geweer mag enkel plaatsvinden in de periode 1 november tot en met 31 mei. Buiten deze periode is het doden van knobbelzwaan niet toegestaan.
9. Van deze machtiging mag uitsluitend gebruik worden gemaakt op voorwaarde dat minimaal twee van de volgende preventieve middelen op de percelen op effectieve wijze zijn ingezet:
  - a. Visuele middelen als vlaggen, vogelverschrikkers, ballonnen en flitsmolens, welke door elkaar gebruikt worden en elkaar ook kunnen vervangen.
  - b. Akoestische middelen als knalapparaten, vogelafweerpistool of schriklinten.
  - c. Menselijke verjaging.
  - d. of andere effectieve middelen zoals voor deze soort genoemd worden in de Faunaschade Preventiekit (FPK), Module zwanen, van BIJ12 Faunazaken.
10. Minimaal één type preventieve maatregel moet zichtbaar actief in werking zijn tijdens de looptijd van de ontheffing.
11. De preventieve middelen moeten vervolgens op een doelmatige wijze in werking worden gehouden, gedurende de looptijd van de machtiging.
12. Gedode dieren dienen, ter voorkoming van de verspreiding van ziekten, te worden opgeruimd en/of worden vernietigd.
13. Het is niet toegestaan gebruik te maken van de ontheffing als er sprake is van gemengde groepen zwanen, waarin naast knobbelzwanen ook wilde zwanen, kleine zwanen, of andere beschermde vogelsoorten voorkomen. Voorafgaand aan het verjagen met ondersteunend afschot dient gemachtigde zich er van te verzekeren dat het niet om een gemengde groep zwanen gaat.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 22 mei 2023 hebben wij van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Onderwijsboulevard 225, 5223 DE te 's-Hertogenbosch, een aanvraag ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.3 eerste, tweede en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming. Het gaat daarbij om het plegen van aan verjaging ondersteunend afschot van knobbelzwanen in vier wildbeheereenheden. Het gaat daarbij om de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o.. In deze wildbeheereenheden zijn in de periode 2017-2022 belangrijke gewasschades getaxeerd én zijn incidentele ontheffingen aangevraagd.

De ontheffing is aangevraagd voor de periode 1 november tot 31 mei. Dit is voor de looptijd van het faunabeheerplan 2023-2029, zijnde van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2029.

De afschotperiode is aangevraagd voor één uur voor zonsopkomst tot zonsondergang.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/199176.

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten (verder: GS) kunnen op basis van artikel 3.3, eerste lid, ontheffing verlenen van een of meer van de verboden als bedoeld in het artikel 3.1 lid van de Wnb ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. De knobbelzwaan zijn soorten als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de aangevraagde activiteit. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan faunabeheer op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader

1.1 Wet Natuurbescherming

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

De knobbelzwaan is een in het wild levende vogel als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb, kan ontheffing worden verleend van verboden als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste en vierde lid, van de Wnb, ten aanzien van de knobbelzwaan, voor (onder meer) het opzettelijk verstoren en doden.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er dient sprake te zijn van een wettelijk belang, zoals het belang de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- c) door de maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming en faunabeheer aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

1.3 Nota faunabeheer

In deze Nota wordt het provinciaal beleid ten aanzien van beschermde soorten en het faunabeheer in de provincie nader uitgewerkt. Volgens de Nota hanteert GS als algemeen uitgangspunt bij faunabeheer het 'nee, tenzij' principe. Van de verbodsbepalingen uit de Wnb kan slechts onder voorwaarden worden afgeweken. Faunabeheer is een van deze uitzonderingen. Ontheffingen voor faunabeheer kunnen slechts worden afgegeven op basis van een door GS goedgekeurd faunabeheerplan. Dit plan moet voldoen aan de eisen uit de Wnb en de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Tevens moet dit plan voldoen aan de voorwaarden en uitgangspunten, zoals deze zijn vastgelegd in de Nota. GS hanteren het uitgangspunt dat, als het instrument vrijstelling niet volstaat of toepasbaar is, er bij voorkeur gebruik gemaakt moet worden van het instrument ontheffing. Een ontheffing wordt aan de FBE verleend. De FBE kan deze ontheffing in de vorm van een machtiging doorschrijven aan de gebruiker van de ontheffing.

Verder volgt uit het beleid dat GS bij voorkeur alleen gebruik zullen maken van hun ontheffende bevoegdheid als deze ontheffing kan worden verleend aan de FBE voor gebieden waar belangrijke schade dreigt (meer dan € 250,- schade per geval). GS koppelen aan de ontheffingen een voorschrift dat er effectieve preventieve middelen moeten zijn geplaatst.

1.4 Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

De Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant van (versie 22 februari 2023) geeft de afwegingskaders en voorwaarden voor het beheer van soorten in de provincie Noord-Brabant. In de Beleidsregel is ten aanzien van de knobbelzwaan het volgende aangegeven. In Bijlage 1 van de Beleidsregel staat omschreven dat een ontheffing voor de knobbelzwaan kan worden verleend ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Hieraan dient wel een goedgekeurd faunabeheerplan ten grondslag te liggen. Daarbij moet worden aangetoond dat andere bevredigende maatregelen niet of onvoldoende effectief zijn en de gunstige staat van instandhouding van de soort, op provinciaal niveau, niet in gevaar komt.

1.5 Faunabeheerplan 2023-2029

In het Faunabeheerplan 2023 – 2029 is een nadere toelichting gegeven op de uitvoering van het faunabeleid van de provincie Noord-Brabant. De onderhavige ontheffing op voorhand is aangevraagd op basis van hoofdstuk 22 'Knobbelzwaan'. Hierin wordt aangegeven dat het gevoerde beleid in de periode 2017-2023, waarbij afschot was toegestaan op basis van een incidentele ontheffing, heeft geleid tot toename van de gewasschade. Om de huidige toename van de gewasschade om te buigen, wordt een ontheffing op voorhand aangevraagd voor een beperkt aantal wildbeheereenheden waar in de periode 2017-2022 gewasschade is getaxeerd én ontheffingen voor ondersteunend afschot zijn aangevraagd. In de wildbeheereenheden die daar niet onder vallen is het mogelijk om incidentele ontheffing aan te vragen.

2. Toetsing effecten door ingreep

2.1 *Aangevraagde activiteiten*

De ontheffing is aangevraagd voor het plegen van aan verjaging ondersteunend afschot in vier wildbeheereenheden. Het gaat daarbij om de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenbergen e.o.. In deze wildbeheereenheden zijn in de periode 2017-2022 belangrijke gewasschades getaxeerd én zijn incidentele ontheffingen aangevraagd en verleend.

De ontheffing is aangevraagd voor de periode 1 november tot 31 mei. Dit is voor de looptijd van het faunabeheerplan 2023-2029, zijnde van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2029.

De afschotperiode is aangevraagd voor één uur voor zonsopkomst tot zonsondergang.

2.2 *Mogelijke effecten op beschermde soorten*

De ontheffing is aangevraagd voor vier wildbeheereenheden, waar belangrijke gewasschades door knobbelzwaan zijn getaxeerd én eerder incidentele ontheffingen zijn aangevraagd. De inzet en afwisseling van preventieve (werende) middelen zorgt voor een (tijdelijke) storing van de aanwezige knobbelzwanen, waardoor zij omliggende percelen zullen verkiezen boven het onderhavige perceel. Het doden van knobbelzwanen dient alleen ter ondersteuning van de verjaging en is niet bedoeld om aantallen te reduceren. De activiteiten, en daarmee de effecten op de knobbelzwanen, zijn dan ook locatie gebonden en kleinschalig van aard. Omdat geen grote aantallen knobbelzwanen geschoten worden, is geen negatieve invloed op de duurzame staat van instandhouding te verwachten.

2.3 *Alternatievenafweging*

Wanneer onvoldoende beheermaatregelen worden getroffen zal de populatie knobbelzwanen uitbreiden en verder verspreiden. De gewasschade en overlast zal toenemen.

De inzet van de ontheffing op voorhand is perceelsgebonden. Het inzetten van visuele en akoestische preventieve middelen werkt maar een korte periode. Daarna wennen dieren, zoals knobbelzwanen, hieraan. Bij het gebruik van de ontheffing worden op de percelen de knobbelzwanen verjaagd met diverse middelen, zoals genoemd in de PreventieKit voor zwanen.

Door deze preventieve middelen af te wisselen wordt de effectiviteit verhoogd en gewinning zoveel mogelijk voorkomen. Bovendien verhoogt het combineren met ondersteunend afschot met het geweer de effectiviteit. In de Faunaschade PreventieKit van BIJ12 is de effectiviteit van de verschillende middelen uitgewerkt.

De richtlijnen van BIJ12 Faunazaken schrijven voor, voordat men voor een schadevergoeding in aanmerking komt, dat men al het mogelijke gedaan moet hebben om schade te voorkomen. Dit houdt in dat men voldoende preventieve middelen dient in te zetten, uitvoeren van verjaging en het aanvragen van een ontheffing voor het verjagen met ondersteunend afschot. De richtlijn van BIJ12 Faunazaken geeft hierbij het volgende aan:

Beheer

Ondersteunend afschot en populatiebeheer *U kunt het geweer inzetten voor afschot van uitsluitend knobbelzwanen. (Wilde zwaan en kleine zwaan zijn streng beschermd). Richtlijn BIJ12*

Nota bene: de richtlijn is van toepassing op 'aan verjaging ondersteunend afschot'.

- *minimaal twee keer per week schade bestrijden door middel van afschot van de schadeveroorzakende diersoort in de periode dat er schade wordt veroorzaakt*
- *op grotere percelen, bij kwetsbare gewassen, of bij veel schadeveroorzakers moet u een grotere inspanning leveren (hogere frequentie); ook de inzet van meerdere schadebestrijders (meer geweren) ligt dan voor de hand*

Als u een verzoek doet voor een tegemoetkoming in de schade moet u aantonen dat u adequaat gebruik hebt gemaakt van de ontheffing.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid onder b, van de Wnb, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. De schade bestaat uit vraatschade, maar ook vertrappen en uitwerpselen zorgen ervoor dat de oogst bemoeilijkt wordt. De hoeveelheid productie van gras vermindert, maar ook de eetbaarheid voor andere dieren neemt hierdoor af. Tijdens de zeer natte periode worden de planten ook uitgetrokken in plaats van afgevreten.

Knobbelzwanen veroorzaken voornamelijk schade aan grasland, incidenteel aan graan, graszaad en mais. De getaxeerde bedragen wisselen sterk per beheerjaar. De getaxeerde schade loopt sinds 2018-2019 sterk op. In beheerjaar 2021-2022 was deze ruim € 31.000. De schade vindt vooral plaats in de periode december en april en in het noorden van de provincie rondom de rivieren en grote wateren.

De schade veroorzaakt aan gewassen loopt sinds 2011 op. In de periode 2011-2017, toen een ontheffing op voorhand beschikbaar was in een beperkt aantal wildbeheereenheden bedroeg de gemiddelde getaxeerde gewasschade € 3802. In de periode 2017-2022, waarin enkel op incidentele basis een ontheffing kon worden aangevraagd, bedroeg de gemiddelde getaxeerde gewasschade € 11.737. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de getaxeerde schade toeneemt en dat het gevoerde beleid niet voldoende is om schade aan gewassen te voorkomen.

De ontheffing is aangevraagd voor vier wildbeheereenheden, namelijk Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o.. Binnen deze wildbeheereenheden zijn in de periode 2017-2023 taxaties gedaan met een gewasschade van meer dan 250 euro door knobbelzwanen en

waarvoor een ontheffing met ondersteunend afschot zijn aangevraagd. Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.5 Staat van instandhouding

De staat van instandhouding van de knobbelzwaan in Nederland als broedvogel en niet-broedvogel is gunstig (bron <https://www.sovon.nl/nl/soort/1520>). De afgelopen 10 jaar is er sprake van een significante toename met <5% zowel van broedvogels als niet-broedvogels.

De populatie broedvogels laat zowel in Nederland als in Noord-Brabant geen significante aantalswijzigingen zien. De watervogeltrend neemt wel toe. In Nederland lijkt deze de laatste jaren te stabiliseren, in Noord-Brabant lijkt dat niet het geval. Het aantal knobbelzwanen dat in het voorjaar geteld wordt door de wildbeheereenheden vertoont een stijgende lijn.

De overlast op het perceel wordt veroorzaakt door grote groepen knobbelzwanen. Het gaat daarbij doorgaans om wintergasten, doortrekkers of groepen jonge vogels. Het gaat dan niet om broedparen. Het aantal knobbelzwanen in Nederland ligt voor wintergasten op 41.700 – 48.400 stuks en voor doortrekkers op 38.800 – 46.300 stuks. De populatie knobbelzwanen is voldoende groot voor een duurzame populatie. Het verspreidingsgebied en het beschikbare habitat zijn niet kleiner geworden waardoor een duurzame staat van instandhouding gewaarborgd is.

Het doden van knobbelzwanen dient alleen ter ondersteuning van verjaging en is niet bedoeld om aantallen te reduceren. De staat van instandhouding zal door het op perceelsgewijs toepassen van verjaging met ondersteunend afschot niet wezenlijk worden aangetast.

2.6 Maatregelen

In het Faunabeheerplan 2023 – 2029 is beschreven welke maatregelen genomen worden.

- De ontheffing kan enkel toegepast worden op percelen met schadegevoelige gewassen gelegen binnen vier Brabantse wildbeheereenheden. Het gaat daarbij om de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o.
  - o Voor percelen met schadegevoelige gewassen met schade door knobbelzwanen gelegen buiten deze vier wildbeheereenheden, dient een incidentele ontheffing aangevraagd te worden.
- Preventieve maatregelen worden ingezet om knobbelzwanen van de percelen te weren. Indien deze verstoring niet afdoende is, dan is ondersteunend afschot mogelijk.
- Voor de preventieve maatregelen geldt het volgende:
  - o Preventieve maatregelen worden genoemd in de handreiking Faunaschade en de Faunaschade Preventiekit. Het gaat dan om visuele middelen, akoestische middelen, menselijke verjaging of andere effectieve middelen.
  - o Afwisseling van maatregelen is van belang om gewenning te voorkomen.
  - o Twee preventieve maatregelen dienen ingezet te worden, waarvan 1 actief in het veld aanwezig gedurende de looptijd van de machtiging.
  - o De preventieve maatregelen moeten op doelmatige wijze in werking gehouden worden, gedurende de looptijd van de machtiging.
- Afschot van knobbelzwaan met het geweer vindt enkel plaats in de periode 1 november tot en met 31 mei, inclusief zon- en feestdagen. Buiten deze periode mogen knobbelzwanen niet gedood worden.
  - o Afschot mag enkel gepleegd worden vanaf één uur voor zonsopkomst tot zonsondergang.
- Lokmiddelen mogen niet toegepast worden op de percelen.

In het besluit zijn daarnaast nog enkele aanvullende voorschriften opgenomen. Wij zijn van oordeel dat de voorgestelde maatregelen, inclusief de aanvullende maatregelen, voldoende zijn om te borgen dat geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de knobbelzwaan in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij de gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soort en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform het Faunabeheerplan 2023 - 2029 worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Plegen van aan verjaging ondersteunend afschot van knobbelzwanen binnen vier wildbeheereenheden, Z/199176

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 6 juli 2023 een ontheffing op grond van artikel 3.3 eerste, tweede en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming verleend hebben (kenmerk: Z/199176-360003) aan de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch, voor het plegen van aan verjaging ondersteunend afschot van knobbelzwanen in vier wildbeheereenheden. Dit voor de wildbeheereenheden Land van Altena, De Biesbosch, De Amerkant en Steenberg e.o.. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2029.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 10 juli 2023 tot en met 21 augustus 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl.

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u vriendelijk om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken. Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoon (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om een voorlopige voorziening te vragen is dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/199176 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, juli 2023